

Molí dels Nocs / Can Nocs / Els Nocs

Copons

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Pla del Camp, 08289
Emplaçament Al sud-est del nucli urbà, sota el Pla del Camp i a la riba de llevant del riu Anoia
Alçada: 404m

Coordenades:

Latitud: 41.62713
Longitud: 1.52114
UTM Est (X): 376810
UTM Nord (Y): 4609434

Classificació

Número de fitxa 08071-59
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XIX
Any 1825
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 08070A00400143
Autoria de la fitxa Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa: dc., 21/05/2014 - 02:00

Descripció

Edifici aïllat de planta rectangular, bastit en un terreny en desnivell envers el sud-oest respecte el camí de terra que li dona accés. De fet es va retallar tot aquest talús de terra per construir-lo. Presenta la coberta de teula àrab de dues vessants, amb el carener perpendicular a la façana principal, i està distribuït en soterrani, planta baixa, dos pisos i golfes. La façana principal, orientada al sud-est, compta amb un portal d'accés rectangular, amb l'any 1825 gravat. La resta d'obertures són rectangulars, destacant el portal d'accés al soterrani, rectangular i amb els brancals i la llinda bastits en pedra, situat a l'extrem sud-est de la façana. De la primera planta destaca un portal allindat situat a l'extrem nord-oriental del parament i el balcó situat damunt del portal d'accés principal. Al segon pis, la majoria d'obertures són rectangulars i amb els emmarcaments arrebossats, tot i que destaca el finestral d'arc de mig punt arrebossat de l'extrem del parament, de nova creació. La resta de finestres d'aquesta tipologia estan concentrats a la façana de migdia i a l'extrem de la de llevant. La resta d'obertures de l'edifici es corresponen amb senzilles finestres rectangulars de diverses mides. En relació a la façana de tramuntana, cal dir que presenta un portal rectangular d'accés al pis superior, que està protegit per un voladís de teula àrab de tres vessants. Per salvar la distància entre el portal i el camí hi ha una passarel·la metàl·lica de nova factura. Sota d'aquesta es conserven les restes del pont d'accés original, format per un arc de mig punt bastit amb maons i disposat entre la façana i el talús, gràcies a un contrafort de pedra. A banda i banda del portal hi ha dues finestres quadrades tapiades, que conserven la llinda de fusta. Les restes del molí estan situades al soterrani, on es conserva una volta de canó bastida en pedra entre d'altres estructures que formaven part del funcionament del molí. La construcció està bastida en pedra sense desbastar disposada regularment i presenta un revestiment arrebossat a les façanes. Pels voltants de la construcció hi ha diversos edificis annexes dedicats, en origen, a tasques relacionades amb l'agricultura i el bestiar.

Observacions:

La bassa està en desús i es va reconvertir en l'actual zona d'horts de la finca. Prenia l'aigua d'una resclosa que estava situada a la confluència entre la riera Gran i la de Sant Pere. L'aigua anava de la resclosa a la bassa a través d'una sèquia recentment desapareguda. A la part més elevada de l'edifici hi hauria l'entrada d'aigua que passava per un noc i, un cop aprofitada, saltava a la planta inferior per un altre noc. L'operació es repetia fins al nivell més baix, i d'aquí al carcabà.

Història

És probable que durant el segle XVIII o principis del XIX, a l'edifici hi hagués una fàbrica moguda per l'aigua. A finals de segle, però, la masia funcionava com a molí bataner (o draper) i estava dotada d'una sèquia per a la força hidràulica. L'any 1825 es reconverteix en una fàbrica de teixits especialitzada en mantes de borra o cotó, no pas de llana. És probable que hagués estat la primera fàbrica d'Espanya amb telers mecànics que anaven amb aigua, tot i que això no està confirmat. L'any 1845, Pascual Madoz fa referència a un batà situat a Copons, que molt probablement faci referència als Nocs. Entre els anys 1851-1853, el batà no funcionava. Durant aquest temps, el propietari era en Josep Carbonell Oliva, el qual morí el 1861 deixant la propietat al seu fill, Josep Carbonell i Sans. L'any 1865, amb la inscripció de la finca al registre de la propietat d'Igualada, consta que la finca rústica on era emplaçat el batà s'anomenava les Colomines, estava situada a la partida de la Riera i tenia un valor de 26000 rals. Entre els anys 1872 i 1879, la finca fou embargada i finalment va passar a ser propietat de Josep Riba i Aguilera. El 1884 adquireix la finca el seu germà i beneficiat de la Catedral de Barcelona, Antoni. Aquest propietari va dividir la finca i la casa l'any 1892, establint dos dominis útils diferenciats a Magí Rosich Estruch i a Josep Bisbal Cuadras. Tot i això, el batà no es tornà a posar en funcionament i la masia es transformà en una explotació agrícola amb

bestiar. Al segle XX, tenim notícia que l'exèrcit de la República hi va establir un lloc de comandament per a la retirada de les tropes. A principis dels anys 90, l'edifici fou reformat creant un habitatge independent a la segona planta. És en aquesta època que les finestres d'arc de mig punt foren bastides.

Bibliografia

AMIGÓ, Jordi; MICALÓ, Anna; VILA, Josep M. (1998). "Els Molins del terme de Copons". A Arqueologia medieval a l'Anoia (ACRAM). Barcelona: Diputació de Barcelona, p. 23-27. MICALÓ I AUMEDES, Anna; VILA I CARABASA, Josep M.; AMIGÓ I BARBETA, Jordi (1997). Els Molins de Copons. Molí dels Nocs. Molí núm. 10. Barcelona: Diputació de Barcelona [inèdit]. MICALÓ I AUMEDES, Anna; VILA I CARABASA, Josep M.; AMIGÓ I BARBETA, Jordi (2000). "Els molins de Copons (Anoia)". A AMIGÓ, Jordi; CAIXAL, Àlvar; CASTELLANO, Anna [et al.]. Estudis històrics sobre patrimoni arquitectònic. Barcelona: Diputació de Barcelona, Quaderns científics i tècnics de Restauració monumental, núm. 11, p. 42-43. MICALÓ I AUMEDES, Anna; VILA I CARABASA, Josep M.; AMIGÓ I BARBETA, Jordi (2001). "Els Molins de Copons". Camí Ral. Butlletí informatiu i d'opinió Vila de Copons, núm. 11, p. 2. MICALÓ I AUMEDES, Anna; VILA I CARABASA, Josep M.; AMIGÓ I BARBETA, Jordi (2006). "Molí dels Nocs". Camí Ral. Butlletí informatiu i d'opinió Vila de Copons, núm. 21, p. 4. ORTÍNEZ VIVES, Jaume (2013). "Quan nocar era el final d'un cicle industrial". Camí Ral. Butlletí informatiu i d'opinió Vila de Copons, núm. 35, p. 8. PALAU RAFECAS, Salvador (1991). "Els molins fariners de la conca de l'Anoia". Miscel·lània Penedesenca, núm. 15, p. 607. RIBA I GABARRÓ, Josep (1991). "Copons". A Josep M. TORRAS I RIBÉ (coord.). Història de l'Anoia. Manresa: Edicions Selectes, v. 1, p. 360. RIERA, Antoni (1999). Inventari de masies i construccions en sòl no urbanitzable de Copons. Copons [inèdit].

